



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 243/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

268/2009. (IX. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **budapesti lakos** panaszos¹ 2009. április 17-én előterjesztett **panaszát** a 2009. szeptember 16-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2009. április 17-én előterjesztett beadványát a 2009. április 14-én Budapesten, a V. kerületben történt rendőri intézkedés miatt nyújtotta be a Testülethez, és kérte annak vizsgálatát.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2009. április 14-én 13 óra 30 perc körül Budapesten, az V. kerület Alkotmány utcában egy előre bejelentett rendezvényen vett részt, amikor is rendőrök kezdték el lökdösni és tolni a résztvevőket a Bajcsy-Zsilinszky út irányába.

A panaszos a rendőrök azonosító és sisakszámait feljegyezte (7 azonosító számot, illetve 4 sisakszámot).

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

A panaszban leírt rendőri eljárást a panaszos emberi és alkotmányos jogai – így különösen gyülekezési joga, szabad mozgáshoz való joga, személyi szabadsága, testi-lelki egészséghez fűződő joga – durva megsértésének tartja.

II.

1) A panaszban foglalt sérelmek kivizsgálása keretében a Testület megkereséssel fordult Budapest rendőrfőkapitányhoz. A BRFK hivatalvezetője válaszelevelében az alábbiakról nyújtott tájékoztatást.

2009. április 14-én, a panaszban említett helyszínen a 188-1/29/2009. TÜK számú biztosítási terv alapján került sor egy magánszemély (F. T.) által bejelentett rendezvény biztosítására.

A rendezvény az Alkotmány utcában került megtartásra a Kossuth tér torkolatáig. Figyelemmel arra, hogy a jelenlevők nagy számban foglalták el a Kossuth tér útburkolatát és a villamos sínt, ezért szükségessé vált a tömeg kiszorítása az Alkotmány utcába. A Kossuth térre 12 óráig bárki beléphetett, a területlezárással csak ezt követően volt szükség. A hivatalvezető tájékoztatása szerint a rendőrök a területlezárással megkezdésekor mindenkit udvariasan szólítottak fel a távozásra. A demonstrálók kivételével az ott tartózkodó személyek megértették a felszólítást és elhagyták a teret. Ezután a Kossuth tér – Alkotmány utca torkolata kordonráccsal került lezárással.

Maga a rendőrség a felvételekből azt állapította meg, hogy a rendőrök „élőláncot alkotva, erőszak alkalmazása nélkül szorították ki a kis létszámú tömeget” a területről. Fokozott ellenőrzés elrendelésére nem került sor.

A rendőrségi tájékoztatás szerint a panaszossal szemben konkrét intézkedésre nem került sor, vele szemben, mint a tömeg egy tagjával szemben intézkedtek.

2) A panaszos által feljegyzett egyik sisakszámot a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságának állományában szolgálatot teljesítő r. őrmester viselte. A r. őrmester 2009. augusztus 5-én kelt utólagos jelentése azt tartalmazza, hogy 2009. április 14-én csapaterős tevékenységet látott el – a parancsnokok utasítása szerint – Budapest belvárosában a nap folyamán több helyszínen. Egyéni intézkedésre nem került sor részéről.

A passzív, illetve aktív ellenállást tanúsító személyek kiszorítására a szakaszparancsnokok utasítására került sor. Ennek során hangágyúkkal a tömeget felszólították a terület elhagyására úgy, hogy meghatározták, merre hagyhatják el a művelési területet. Ezt követően, utasításra sor került a jelenlevők a meghatározott irányokba történő kiszorítására. Ennek során a Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 11/1998. (VI. 23.) ORFK utasításban

(továbbiakban: Csapatszolgálati Szabályzat) meghatározott módon szorították ki a tömeget.

A jelentést tevő r. őrmester megjegyezte továbbá, hogy a feladatát szakaszával közösen hajtotta végre.

3) A Testület a rendőrség által rendelkezésére bocsátott két videofelvételt körültekintően megtekintette.

Az első videofelvételen hallható, amint a rendőrség három alkalommal – 12 óra 55 perckor, 12 óra 56 perckor, és 12 óra 57 perckor – felszólította a tömeget a Kossuth tér elhagyására az általuk megjelölt útvonal irányába, valamint arra, hogy magatartásukkal ne adjanak okot a rendőri intézkedésre. Elmondták, hogy a demonstráció helyszíne az Alkotmány utca. Ezt követően 13 óra 5 perc körül ismételt három alkalommal felszólították a jelenlevőket arra, hogy jogsértő magatartásukkal hagyjanak fel, oszoljanak szét és a területet Bajcsy-Zsilinszky út irányába hagyják el.

A második felvételen 11 óra 45 perc és 14 óra közötti időtartamban láthatóak a Kossuth tér – Alkotmány utca kereszteződésének eseményei. 12 óra 40 perc körül a rendőri sorfal két oldalról szűkítésre került. Ez idő alatt mindvégig mozgásban voltak a demonstrálók és a jelen levő tömeg, a Kossuth téren is. Ezután egy olyan rendőri sorfal látható, amely az Alkotmány utcát választja el a Kossuth tértől. A lezárás kordonokkal és rendőrsorfalal történt. A kordon és a rendőrsorfal között demonstrálók és szervezők is láthatóak. 13 óra 20 körül ezt a tömeget szorította ki a rendőrség a kordon mögé. Látható, hogy a tömeg próbálja visszatolni a rendőri erőket. 13 óra 31 perc körül sárga mellényes szervezők mozdították el a kordont a rendőrök felé. Körülbelül ez időtájtól a demonstráló személyek a kordon mögött helyezkedtek el.

4) A rendőrség hivatalos honlapján található dokumentum értelmében 2009. április 14. napján 00 órától a szükséges ideig, de legkésőbb 2009. április 15. napján 24 óráig a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 46. §-a alapján elrendelésre került az Budapest, V. Kerület Kossuth Lajos tér 1-3. szám alatt az Országhához tartozó terület rendőrségi fémkordonnal történő lezárására.

Az Indokolás szerint: „az Országház épületének biztonsága, az ülésnapokon az Országgyűlés zavartalan működésének, az országgyűlési képviselők és védett személyek, valamint külföldi delegációk szabad mozgásának, közlekedésének biztosítása a Rendőrség kiemelt feladata. Az elrendelt területzárás pontosan meghatározza, hol húzódnak a biztonsági zóna és a lezárt terület határai, így egyértelművé teszi, melyik az a terület, amely a gyülekezési jog gyakorlására és egyéb nyilvános rendezvények megtartására rendelkezésre áll. E személy- és létesítménybiztosítási intézkedéssel biztosítható a létesítménybe belépésre jogosult, ellenőrzött személyek, és az Országház épületének biztonsága, valamint az Országgyűlés zavartalan működése.”

III.

A beadványában sérelmezett kizorítással összefüggésben a Testület az alábbi megállapításra jutott.

1) A konkrét esetben bejelentett rendezvény rendőrség általi biztosítására került sor, biztosítási tervben meghatározottak szerint. Az Rtv. 58. §-ának (1) bekezdés g) pontja szerint a rendőrök csapaterőben alkalmazhatók a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó, vagy más jelentős rendezvény rendjének biztosítására. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdésének felhatalmazása alapján csapaterő alkalmazása során a rendőrség a 17. §-ának (1) bekezdésben írt jogokat indokolt mértékben korlátozhatja, területet személy- és járműforgalom elől elzárhat.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 73. §-ának (6) bekezdése kimondja, hogy a Gytv. hatálya alá tartozó, illetve más jelentős rendezvény helyszínén csapaterőnek a biztosításban való részvétele esetén azt a területet, ahová a belépők kiemelt ellenőrzése kötelező, a rendőri szerv vezetője határozza meg.

2) Rögzítendő, hogy a rendezvényre az Országház közelében került sor, ezért jelen ügygel kapcsolatosan a rendőrség védelmi kötelezettsége is megállapítható.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés o) pontja alapján a rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása körében a Rendőrségről szóló törvényben és a törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében elvégzi a részére törvényben vagy kormányrendeletben megállapított, valamint az Európai Unió kötelező jogi aktusából vagy nemzetközi szerződésből eredő egyéb feladatokat.

Az Rtv. 46. §-a rögzíti a személy- és létesítménybiztosításra vonatkozó rendelkezéseket. Ezen törvényhely (1) és (3) bekezdése többek között kimondja, hogy a rendőrség, illetve a rendőr a védett személy [1. § (2) bek. g) pont], valamint védett középületek és az abban tartózkodók biztonsága érdekében területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

Ezzel összefüggésben szükséges rögzíteni, hogy az Rtv. 101. §-ának (1) bekezdés i) pontja szerint az illetékes miniszter felhatalmazást kapott arra, hogy az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmények körét rendelettel állapítsa meg. Ezen rendelkezés alapján megszületett, az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmények köréről szóló 24/1997. (III. 26.) BM rendelet 1. §-ának a) pontja kimondja, hogy az állam működése szempontjából kiemelten fontos létesítmény – többek között – az Országház és az Országgyűlés Irodaháza.

3) Megállapítható, hogy 2009. április 14. napján a Kossuth tér és az Alkotmány utca találkozásánál rendezvény került bejelentésére, amelynek biztosításában vett részt a rendőrség az Rtv. 58. §-a alapján. Ez alatt Országházhoz tartozó terület fémkordonnal került lezárásra az Rtv. 46. §-a alapján. Ezen területlezárás miatt a rendőrség nem engedhette a jelenlevőket a Kossuth tér irányába, de erre csak 12 óra után volt szükség. 12 óráig szabadon lehetett a téren tartózkodni, ezután viszont szükségessé vált, hogy a tömeg elhagyja azt. Mivel felszólításra ez nem történt meg, ezért vált szükségessé a térről történő kiszorításuk, azaz - többek között a panaszos által kifogásolt 13 óra 30 perc körüli időpontban is – a zárás végrehajtására az Alkotmány utca kezdeténél a Bajcsy-Zsilinszky út irányába.

A zárásra a Csapatszolgálati Szabályzat szerint került sor, amelynek 24. pontja szerint zárás valamely terület elszigetelése, körbezárása az adott területen folytatott más rendőri tevékenység sikeres végrehajtásához, meghatározott objektumok, személyek megóvásához, a közrend fenntartásához szükséges feltételek érdekében. A 25. pont szerint annak célja többek között, hogy az illetéktelen személyek távol tartása a lezárt területtől. A 27. pont szerint zárásra sor kerülhet többek között személy- és létesítményintézkedés alkalmával és rendezvénybiztosításakor is. A 69. pont rögzíti, hogy amikor a lezárt területre a személy- vagy járműforgalom beléptetése tilos, a járműveket és személyeket vissza kell fordítani. Ezzel párhuzamosan tájékoztatást kell adni arról, hogy mely útvonalon kerülhető el lezárt terület.

A panaszossal szemben egyéni intézkedésre nem került sor, mely beadványából és a rendőrségi iratokból is egyértelműen megállapítható. A panaszossal, mint a tömeg egy tagjával szemben intézkedett a rendőrség. A felvételen a panaszos nem azonosítható, a Testület a felvételeket összességben értékelte.

A konkrét esetben megállapítható, hogy jogalappal és indokoltan alkalmaztak az intézkedő rendőrök zárást rendezvény-biztosítási feladatuk, valamint terület lezárási intézkedésük végrehajtása alkalmával. Hallható, amint a teljes zárást megelőzően több alkalommal, felhívták a jelenlevők figyelmét a terület elhagyására az elhaladás irányának megjelölésével, amelyre a tömeg egy része nem reagált. A felszólításokat követően került végrehajtásra „élőlánc” alkalmazásával a zárás. A rendelkezésre bocsátott felvételeken – figyelemmel az Rtv. 15. §-ban rögzített arányosság követelményére is – nem állapítható meg a rendőrök erőszakos fellépése.

A Testület megjegyzi továbbá, hogy a rendezvény helyszínének az Alkotmány utca került bejelentésre. A felvételen látható a rendezvény megtartása céljából kihelyezett színpad, és az, hogy a panaszolt eseményre a színpad mögött került sor. A színpad mögött a fémkordon és a rendőri sorfal között állt az a jelenlevő tömeg, akinek kiszorítását hajtotta végre a rendőrség. A panaszos által kifogásolt „lökdösés és tolás”, a rendőrség erőszakos fellépése a felvételeken nem volt tapasztalható. A rendezvény színpad előtti részén intézkedő rendőrök nem tartózkodtak, így amennyiben a panaszos a rendezvény színpad előtti területén tartózkodott volna, nem tapasztalta volna a rendőrök által alkalmazott kiszorítást.

A Testület figyelemmel arra, hogy a rendőrség megfelelő joggalappal hajtotta végre intézkedéseit, valamint a videofelvételek tanúságaira, álláspontja szerint alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel a panaszos szabad gyülekezéshez- és személyes szabadsághoz való jogának korlátozása jogszerűen történt.

IV.

Mindezek figyelembe vételével a Testület arra az álláspontra jutott, alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, ezért az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2009. szeptember 16.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

előadó testületi tag

Dr. Féja András

testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag